

Енциклопедія Сучасної України. Київ.

Енциклопедія Сучасної України - перше багатотомне видання про Україну у всіх вимірах від початку ХХ століття до сьогодення. Енциклопедія подає цілісний образ новітньої України в подіях, інституціях, установах, родах діяльності, поняттях, особах. Охоплює всі сфери життя в Україні, відображає сучасні погляди на історичні події та постаті.

У двадцять першому томі подано понад 2232 статті 2074 чорнобілі та 410 кольорових ілюстрацій, 6 карт, 6 рисунків і 6 таблиць. (2019, 712 с.)

У двадцять другому томі подано 2061 стаття, 1834 чорнобілі та 335 кольорових ілюстрацій, 4 карти і 1 таблиця. (2020, 712 с.).

Митрофаненко Ю.С. (автор-упорядник). Український погляд. Роки боротьби 1917-1922 рр. на Єлисаветчині (книга перша). ТОВ Імекс-ЛТД, Кропивницький 2018 - 211 с.

Це видання відповідь сучасних дослідників авторам та упорядникам книги "Годы борьбы», у якій була висвітлена більшовицька версія подій Української революції, яку вони називали громадянською війною та боротьбою з бандитизмом. Нове видання є класичним прикладом дослідження місцевої історії, з якого складається повна картина подій Української революції 1917-1921 рр. Джерельну базу дослідження становлять документи Державного архіву Кіровоградської області та матеріали елисаветградських газет революційної доби 1917-1918 рр. які зберігаються в архіві. Значна кількість з них вперше вводиться до наукового обігу і використовується для висвітлення резонансних у свій час, але маловідомих нащадкам подій.

Митрофаненко Ю.С. (автор-упорядник) Український погляд. Роки боротьби 1917-1922 рр. на Єлисаветчині (книга друга). ТОВ Імекс-ЛТД, 2019-183 с.

В книзі «Роки боротьби на Єлисаветчині 1917-1922 рр. Український погляд. Рік 1919. У вирі революції» авторським колективом аналізуються процеси зміни влади на території нашого краю у 1919 р. та їхній вплив на життя його мешканців, а також на перебіг подій революційних процесів в Україні та поза її межами.

Авторський колектив: Роман Базака, Володимир Босько, Василь Даценко, Марина Долгіх, Юрій Митрофаненко, Віктор Сергєєв. Український погляд. Роки боротьби 1917-1922 рр. на Єлисаветчині (книга третя). ТОВ Імекс-ЛТД, Кропивницький 2020 – 275 с.

У третій книзі серії «Роки боротьби на Єлисаветчині 1917-1922 рр. Український погляд» увага авторів зосереджена на боротьбі проти білих і червоних окупантів. Детально описано Перший Зимовий похід Центральною Україною та стосунки військових з місцевим населенням. У книзі читачі дізнаються про діяльність повстанців, зокрема про бойовий шлях Олександрійської (Степової) дивізії отамана Костя Пестушка з Ганнівки. Також описано життя краян в умовах революційної боротьби (Злинка, Глодоси, Цвітне) які спільно з холодноярцями чинили опір більшовикам.

Володимир Босько. Історичний календар Кіровоградщини на 2014 рік. Люди. Події. Факти. ТОВ «Центрально-Українське видавництво», Кіровоград 2013, 259 с.

9-й випуск альманаху, присвячений 260-й річниці заснування фортеці Св. Єлисавети та 75-річчю утворення Кіровоградської області, містить відомості про ювілеї понад 400 визначних особистостей як минулих часів, так і сьогодення, пов'язаних з нашим краєм. Нагадує про

пам'ятні події що відбулися на території Єлисаветградщини (Кіровоградщини) впродовж трьох століть.

Володимир Босько. Історичний календар Кіровоградщини на 2015 рік. Люди. Події. Факти. ТОВ «Центрально-Українське видавництво», Кіровоград 2014, 259 с. 10-й випуск альманаху містить відомості про ювілеї близько 400 визначних особистостей як минулих часів так і сьогодення, пов'язаних з нашим краєм. Нагадує про пам'ятні події, що відбулися на території Єлисаветградщини (Кіровоградщини) впродовж трьох століть. Історико-краєзнавчі нариси розповідають про драматичні долі відомих людей та пам'яток архітектури Степової Еллади.

Володимир Босько. Історичний календар Кіровоградщини на 2018 рік. Люди. Події. Факти. ТОВ Імекс-ЛТД, Кропивницький 2017 – 259 с. 13-й випуск альманаху, присвячений 100-річчю від дня народження В.О. Сухомлинського, містить відомості про ювілеї близько 400 визначних особистостей як минулих часів, так і сьогодення (від середини XVIII століття до наших часів), пов'язаних з Єлисаветградським і Олександрійським повітами та сучасною Кіровоградською областю. Історико-краєзнавчі нариси і розвідки розповідають про драматичні долі відомих людей Степової Еллади. Зокрема представлено 25 біографічних довідок про наших земляків, героїв АТО, які віддали життя за суверенітет і територіальну цілісність України.

Володимир Босько. Історичний календар Кіровоградщини на 2019 рік. Люди. Події. Факти. ТОВ Імекс-ЛТД, Кропивницький 2018 - 259 с. 14-й випуск альманаху, присвячений 265-й річниці заснування фортеці Св. Єлисавети та 80-річчю утворення Кіровоградської області, містить відомості про ювілеї близько 400 визначних особистостей як минулих часів, так і сьогодення (від середини XVIII століття до наших часів), пов'язаних з Єлисаветградським і Олександрійським повітами та сучасною Кіровоградською областю. Історико-краєзнавчі нариси і розвідки розповідають про драматичні долі відомих людей Степової Еллади. Зокрема представлено 25 біографічних довідок про наших земляків, героїв АТО, які віддали життя за суверенітет і територіальну цілісність України.

Володимир Босько. Історичний календар Кіровоградщини на 2020 рік. Люди. Події. Факти. ТОВ Імекс-ЛТД, Кропивницький 2019 - 329 с. 15-й випуск альманаху містить відомості про ювілеї близько 500 визначних особистостей як минулих часів, так і сьогодення (від середини XVIII століття до наших часів), пов'язаних з Єлисаветградським і Олександрійським повітами та сучасною Кіровоградською областю. Історико-краєзнавчі нариси і розвідки розповідають про драматичні долі відомих людей Степової Еллади. Автор-упорядник подає спогади про свою участь у секретній військовій операції радянської армії "Кавказ" в Арабській республіці Єгипет (1970-1971). Представлено також 25 біографічних довідок про наших земляків, героїв АТО, які віддали життя за суверенітет і територіальну цілісність України.

Володимир Босько. Історичний календар Кіровоградщини на 2021 рік. Етюди у червоному, чорному та синьо-жовтому кольорах про участь єлисаветградців у революції 1917-1921 рр. ТОВ Імекс-ЛТД, Кропивницький 2020 - 340 с. 16-й випуск альманаху-тематичний. Крім біографічних відомостей про ювілеї понад 300 визначних

особистостей як минулих часів, так і сьогодення (від середини XVIII-го ст. до наших часів, пов'язаних з Єлисаветградським і Олександрійським повітами та сучасною Кіровоградською областю, він містить 35 історико-краєзнавчих нарисів та розвідок з історії революційного руху на території Єлисаветградщини, починаючи з 1869 року. Тематична збірка статей, присвячена 100-річчю української та російської революції і громадянської війни (1917-1921), в яких уродженці краю відіграли визначну роль, а саме місто опинилося в епіцентрі тих трагічних подій.

Маруценко В.Г. Боковенька-2006. Степовики. Біографічний довідник. ТОВ Поліграф-Сервіс, м. Долинська 2007, 172 с. Біографічний довідник, який розповідає про уродженців краю, коліскою котрих, їх малою батьківщиною, стали степи. Це розповіді про людей різних професій: вчителів, лікарів, працівників культури, будівельників, журналістів, літераторів, учених, чії біографії пов'язані з Долинщиною, і тих, які присвятили їй частку свого життя, вибрали цей край місцем творчих і наукових пошуків, відкриттів.

Петренко І.Д. Обком утік... (з історії організації «всенародної» боротьби проти нацистів на Кіровоградщині в 1941-1943 рр.). ТОВ Імекс-ЛТД, Кропивницький 2017 - 524 с. Книга спростовує численні фальсифікації та пропагандистські штампи тоталітарної доби щодо «всенародної боротьби проти фашистів під керівництвом комуністів» у часи нацистської окупації Кіровоградщини. Сотні архівних документів, неупереджено проаналізованих автором, розкривають справжню сутність як організаторів, так і організацію цієї боротьби.

Сердюк В.А. (упорядник). Альманах. Інгульський степ. Історія-Краєзнавство-Родовід-Джерела. ТОВ "Аграр Медіа Груп", Київ 2016 - 173 с. В історично-краєзнавчому альманасі "Інгульський степ" надруковані найгучніші відкриття, а також статті істориків, краєзнавців, архівістів та генеологів, які займаються проблемами краю, межріччя річок Інгул і Інгулець.

Сердюк В.А. (упорядник). Альманах. Інгульський степ. Історія-Краєзнавство-Родовід-Джерело-Спадщина. ФОП Бадікова Н.О., 2017 - 352 с. У другому випуску розміщено маловідому статтю про походження прізвищ українського Півдня видатного історика, археолога і етнографа Володимира Ястребова, написану в XIX ст.. У випуску можна ознайомитись із розвідками відомого історика та архівознавця, лауреата премії ім. Ястребова 2004 року, автора багатьох книг та збірок з історії нашого краю, к.е.н. Анатолія Пивовара, заслуженого діяча культури України, лауреата премії ім. Ястреблова 2008 року, автора краєзнавчих збірок Віктора Маруценка, відомого криворізького історика і археолога, автора багатьох видань з краєзнавства і історії Олександра Мельника та інших авторів.

Сердюк В.А. упорядник. Збірник Інгульський степ. Історія-Джерело-Родовід-Спадщина. ТОВ "Ярославів Вал", Київ 2019 – 505 с. Четвертий випуск присвячений 100-ю з часу припинення видання Херсонських єпархіальних відомостей, які були і залишаються одним із основних джерел для дослідження історії краю. Ідея створення і наповнення даного спецвипуску належить відомому історикові і архівознавцю А.В. Пивовару (Київ).

Сердюк В.А. упорядник. Збірник Інгульський степ. Історія-Джерело-Родовід-Спадщина. ПП "Посвіт", Дрогобич 2020 – 494 с. П'ятий випуск як і попередні випуски стане незамінним довідником з вивчення історії, краєзнавства, джерел та родознавства нашого степового краю.

Бабенко О.А., Шевченко Б.Л., Третяк Д.С. (упорядники). Реабілітовані історією. Кіровоградська область. Книга сьома. КП «Регіональна інформаційно-поліграфічна агенція» КОР, Кропивницький 2019 – 358 с. У сьомій книзі багатотомного видання "Реабілітовані історією. Кіровоградська область" читач знайде короткі біографічні дані про уродженців та мешканців сучасної Кіровоградщини, які у кінці 20-х на початку 30-х років ХХ ст. були розкуркулені та виселені за межі України під час проведення радянського владою колективізації сільського господарства.

Зінкевич Осип, Зінкевич Надія (упорядники). Крути. Пам'яті героїв Крут. МБФ "Смолоскип", Київ 2015 – 64 с. 29 січня 1918 року відбулася надзвичайно трагічна подія в українській історії бій під Крутами. Уряд УНР, опинившись без війська кинув на протистояння з російською армією, що йшла на Київ, кілька сотень погано озброєних українських студентів та гімназистів. Майже всі вони полягли у нерівному бою. До брошури "Крути" входить декілька матеріалів, що розкривають історичний перебіг бою під Крутами: статті про значення крутянців в українській історії, частковий список крутянців, а також поезії, їм присвяченої.

Борис Грінченко. «Воля живе боротьбою!...» Видавництво «Український письменник», 2015 – 112 с. Збірка є зразком громадянської лірики, що змушує думати аналізувати, а головне - боротися, щоб не тратити себе, і те, що ми маємо.

В. Павловська, Л. Бубнова, Л. Сіренко упорядники. Письменники України. Видавництво "Український письменник", 2006 – 516 с. У довіднику подаються творчі біографії сучасних письменників України - членів НСПУ. Кожна стаття містить стислі відомості про час і місце народження літератора, його освіту, трудовий шлях, а також про твори, що вийшли окремими виданнями.

О. Житков, В. Кусмінська, Л. Маренець, О. Недбальська, Л. Пономаренко, Ю. Чорна. (автори упорядники). Безкровна війна: Мовою архівних документів про голод 1921-1923, 1932-1933 рр. Центрально-українське видавництво, Кіровоград 2003 – 195 с. Документи, які зберігаються у сховищах Державного архіву Кіровоградської області та вперше опубліковані у цьому збірнику, надають унікальну можливість перегорнути сторінки історії нашого краю, почути забуті голоси жертв голодоморів 1921-1923, 1932-1933 років.

В. Болгов (автор упорядник). Хто є хто на Кіровоградщині, видатні земляки. Випуск 2. Українська академія геральдики, товарного знаку та логотипу, Київ 2008 – 160 с. Історичні та сучасні відомості про видатних людей Кіровоградщини. Символи області.

В.Г. Васильченко. Капітанівка. Історія містечка (селища). Видавництво «Вертикаль» Черкаси, 2020 – 708 с. Книга присвячена історії села, містечка (селища) Капітанівка, що знаходиться у центрі України.

В. Маруценко. Боковенька 2020. Долинська: залізниця, станція, призалізничні селища, місто – розповіді, дослідження, документи. СПД ФО Лисенко В.Ф. Кропивницький, 2020 – 224 с. Книга узагальнює краєзнавчі напрацювання з історії залізниці, станції, степового містечка. Форма донесення матеріалів – розповіді. Їх двадцять п'ять. Охоплюють багато сторін життя краю. В них автор розповідає про успіхи, невдачі та проблеми адміністративної

території, показує місце в розбудові міста степівчан, усіх тих від кого залежало якою буде наша духовна колиска із назвою, що носить ім'я пані Долинської.

В. Голобородько. Олександрія, Історія Задніпров'я. Північно-східне межиріччя Дніпра і Бугу з найдавніших часів до XXI століття. ТОВ «Діджибукс Прес», Олександрія, 2020 – 396 с. Книга розповідає про історію однієї із частин України, що мала історичну назву «Задніпровські землі» - це територія козацької Гетьманщини, що нині входить у склад Кіровоградської і частково суміжних областей. Історія міста Усиківки-Олександрії пропонується як нарис, захоплюючи розповідь з героями і антигероями, перемогами і поразками.

О.В. Собчук. Епістолярна спадщина Володимира Ястребова. ТОВ «Імекс ЛТД» Кропивницький 2020 – 130 с. У виданні представлені 32 листи В. Ястребова до відомих громадських діячів, видавців, вчених другої половини XIX століття. Тут вперше зібрано в одній книзі та систематизовано всю відому на сьогоднішній день епістолярну спадщину науковця. Дана робота є першим опрацюванням листування В. Ястребова.

Б. Шевченко. Ерделівка і Копанки. Нариси з історії від найдавніших часів до сучасності. ТОВ «Поліграф-Сервіс» Кропивницький, 2021 -276 с. У книзі на основі архівних та опублікованих документів і матеріалів, історико- краєзнавчої літератури, а також меншою мірою спогадів розповідається про виникнення Ерделівки і Копанки у першій половині 1770-х років, їхню соціально-економічну історію, розвиток освіти, культури, медицини та церковно-релігійного життя у XIX– XX століттях. Окрема увага приділена висвітленню життєвого шляху і діяльності представників роду Ерделі.

Рубець М.І. (головний редактор). Кіровоградське льотне. Історія Кіровоградського вищого льотного училища. Обласне управління з питань преси, Кіровоград, 1992 - 156 с. (книга російською мовою) Авторський колектив у історичному нарисі викладає основні етапи діяльності училища за сорок років його існування. Віддаючи належне тим хто збагатив історію училища своїми славними справами, авторський колектив сподівається, що ця історія буде продовжена і доповнена новими іменами, новими досягненнями на славу нашої Батьківщини.

Григорій Гусейнов. Тіні забутого парку. Книга 2. Видавництво Старий Львів. Львів, 2007 – 336 с. Книга складається з окремих оповідань, в яких герої уявно зустрічаються з відомими діячами: Тарасом Шевченком, Лесею Українкою, Юрієм Яновським, Архипом Тесленком, родиною Симиренків, Дмитром Яворницьким, ентузіастом паркобудівництва, херсонським поміщиком Миколою Давидовим, польським композитором Каролем Шимановським.

Павличук О.А.. Місто над Бугом-рікою. Видавництво «Центрально-Українське», Кіровоград, 2002 – 128 с. У книзі розповідається про історичне минуле і сьогодення міста Гайворона, його людей, знатних земляків, про одну з найбільших і найпривабливіших річок України Південний Буг.

Кохан А.І., Сурженко Л.І. Стара Олександрія в листівках і фотографіях. Центрально-Українське. Кіровоград, 2007 – 52 с. У книзі використані матеріали міського краєзнавчого

музею ім. А.Ф. Худякової та з власних колекцій авторів. Книга це перший крок у пошуках та збереженні фотодокументальних матеріалів про минуле славного міста.

Туристичний довідник міста. ТОВ «Імекс-ЛТД», Кіровоград 48 с. У довіднику стисло подається інформація про пам'ятники, музеї, театр, філармонію, пам'ятки архітектури, парки та храми міста Кіровограда.

Н. Бабанська. Золоті стежки Кіровоградщини. Заповідні міста краю. СПД ФО Лисенко В.Ф., Кропивницький, 2020 – 64 с. Книга презентує результати багаторічних наукових досліджень учнівської молоді обласного екологічного центру «Ексампей» та групи дослідників унікальності Кіровоградського краю «Ексампей-ЕКО» найзагадковіших, найпривабливіших красою ландшафтів, історії, національної спадщини заповідних куточків нашого краю.

В. Вербицький, Н. Бабанська, А. Шевцов, І. Землянських. Крилаті скарби Кіровоградщини. СПД ФО Лисенко В.Ф., Кропивницький, 2020 – 32 с. У виданні представлені хижі птахи (соколоподібні, совоподібні) Кіровоградської області. В книзі надана повна екологічна характеристика хижих птахів Кіровоградської області, яка стане в пригоді широкому колу учнівської та студентської молоді.

Іван Багрянний. Чому я не хочу повертатися до СРСР. ВЦ «Просвіта», Київ, 2015 – 32 с. Цю працю автор написав у 1946 р. У ній він обґрунтував своє небажання повертатися на батьківщину, в СРСР, оскільки там панує більшовизм. А «більшовизм – це є сваволя політичної кліки, це є новітнє кріпацтво, це є терор фізичний й духовний...».

Петро Полтава. Кто такие бандеровцы... ВЦ «Просвіта», Київ, 2015 – 48 с. Праця колишнього офіцера Червоної армії під час фінської війни, керівника політвиховного штабу УПА, має на меті донести до російськомовних читачів правду про бандерівців, їхню революційну антибільшовицьку боротьбу.

Микола Мельник (упорядник П.М. Мовчан). Україна і Крим в історичних взаєминах. ТОВ «Видавничий центр «Просвіта», Київ, 2015 – 68 с. У виданні розглядається генезис історичних взаємин між Україною та Кримським півостровом упродовж багатьох століть.

Є.П. Гуцало. (упорядник П.М. Мовчан). Ментальність орди або ж творення «Євразійського простору». ТОВ «Видавничий центр «Просвіта», Київ, 2015 – 60 с. У виданні відомого українського письменника йдеться про корені російської експансіоністської політики, висловлюються аналітичні роздуми про минуле й сучасне Росії, про те, що, на думку автора, «Євразійський простір» у потрактуванні його апологетів – це філософія орди і «географічний факт» (П.Чаадаєв) таки орди, яка нині перебуває й завтра хоче перебувати ордою.

Іван Ющук. Якщо ти українець... ТОВ «Видавничий центр «Просвіта», Київ, 2015 – 44 с. У виданні йдеться про те, що кожна людина, яка усвідомлює себе українцем, не повинна соромитись української мови, однієї з найрозвиненіших й найспівучиших мов світу.

Дмитро Донцов (упорядник П.М. Мовчан). Росія чи Європа? ТОВ «Видавничий центр «Просвіта», Київ, 2015 – 40 с. У виданні порушується питання вибору, що може постати перед молодістю людиною. Автор зазначає, що «Європа і Росія – це два культурні континенти,

розділені океаном взаємного непорозуміння». Які цінності обрати? На це питання автор намагається дати відповідь молодому читачеві.

Отаман Тарас Бульба–Боровець (упорядник П.М. Мовчан). Армія без держави ТОВ «Видавничий центр «Просвіта», Київ, 2015 – 64 с. У своїх спогадах про зародження УПА на Волині колишній отаман «Поліської Січі» зазначав: «Я вірю, що моя праця виповнить прогалину в українській мемуаристиці й послужить правдивим джерелом для майбутніх істориків України».

Євген Маланюк (упорядник П.М. Мовчан). Крути: Народини нового українця. ТОВ «Видавничий центр «Просвіта», Київ, 2015 – 36 с. У статті розглядається подвиг героїв Крут, від яких, за твердженням автора, «не тільки психологічно, а й хронологічно – починається в нашій житті тип новітнього українця, тип, що намагається надавати проявам українськості цілі справжнього, вже національного стилю».

Павло Штепа (упорядник Іван Ющук). Чужинці про москвинів. ТОВ «Видавничий центр «Просвіта», Київ, 2015 – 44 с. Праця відомого українського історика, який проживав у Канаді, про сутність Московської імперії очима чужоземних мандрівників, філософів, письменників, істориків.

Анатолій Погрібний (упорядник П.М. Мовчан). «Поясніть ще раз, хто є націоналіст». ТОВ «Видавничий центр «Просвіта», Київ, 2015 – 40 с. У публіцистичному нарисі автор зазначає: «...мусимо навчатися давати здачі у будь-якому випадкові, де зачіпається честь та гідність нації, держави, мусимо переходити від одвічної оборонної тактики до наступальної...». Як бачимо, його настанови виявились пророчими.

Григорій Ліщенко. Рік місячного метелика. Центрально-Українське видавництво. Кіровоград, 2016 – 72 с. Найголовніша особливість цієї книжки полягає в тому, що написана вона в жанрі хоку, що народився в Японії, а вже пізніше почав використовуватися поетами в усьому світі (короткі вірші без рими).

Антоніна Царук. Проліскові дзвони. ПВЦ «Мавік», Кіровоград, 2013 – 86 с. Збірка віршів для дітей.

Лариса Каленська. Дружбі навчив короп. ПП «Ексклюзив-Систем», Кропивницький, 2016 – 80 с. Збірник творів написаних Ларисою Каленською, можна назвати етичними оповіданнями для дошкільників та учнів початкової школи. Вони наповнені змістом, що буквально сугерує у свідомість дитини важливі виховні смисли.

Сергій Ткаченко. Я знаю, що моїй душі потрібно... ТОВ «Поліграф-Сервіс». Кіровоград, 2013 – 64 с. Перша збірка Сергія Миколайовича Ткаченка, в яку увійшли його вірші написані в період 1988-2013 рр. Це в основному лірика, а також патріотичні та романтичні вірші присвячені батькам, рідним, друзям та землякам поета.

Курганський А.П. Часу криниця. ТОВ «Імекс-ЛТД». Кіровоград, 2012 – 164 с. У новій книжці «Часу криниця» Анатолій Курганський вмістив вірші, в яких змалював життя від дитинства і до цього часу. В них радість і біль села, доля врожайних ґрунтів, краса і велич сільської природи і наше відношення до неї. Також автор описав своє ставлення до життєвих негараздів і природних катаклізмів.

Антонович В.Б. Про козацькі часи на Україні. Видавництво художньої літератури «Дніпро». Київ 1991 – 238 с. Захоплююча, яскрава розповідь про славетну історію Запорозької Січі.